



**Monumentnummer\*: 514123**

Smallepad 5  
3811 MG Amersfoort  
Postbus 1600  
3800 BP Amersfoort  
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21  
F 033 421 77 99  
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument  
Inschrijving register\*: 11 september 2000  
Kadaster deel/nr: 10126/22

<i>Woonplaats*</i>		<i>Gemeente*</i>		<i>Provincie*</i>		
Waskemeer		Ooststellingwerf		Friesland		
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Kruisweg	19		8434 NG	Waskemeer		
<i>Kadastrale gemeente*</i>		<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>	
DONKERBROEK		H	480			

#### *Rijksmonumentomschrijving\*\**

##### Inleiding

De ARBEIDERSWONING, typologisch verwant aan de keuterboerderijen, is ten noorden van Waskemeer in 1914 gebouwd naar ontwerp van architect M.O. Meek, in opdracht van de Woningstichting in Ooststellingwerf in Ambachtelijk-traditionele bouwtrant. De woning maakte deel uit van een vijftiental arbeiderswoningen die in opdracht van de stichting zijn gebouwd. Behalve nummer 19 zijn nog de woningen Kruisweg 23 en 25 bewaard gebleven, maar deze zijn in de loop der tijd verbouwd. De woning bestaat uit een woongedeelte en een inpandig schuurgedeelte onder een doorgaande nok. De naar het westen georiënteerde entree bevindt zich in de noordwestelijke krimp. Aan de achterzijde van de vrijliggende woning is een groot grasland; aan de voorzijde wordt de woning van de weg gescheiden door een hekje en een smalle strook grond.

##### Omschrijving

De arbeiderswoning van het krimptype is op een rechthoekige plattegrond gebouwd. Het zadeldak is belegd met rode gegolfde Friese pannen; op de nok staat een gemetselde schoorsteen. De topgevel met overstekende dakrand heeft een strakke windveer en beschoten geveltop.

De gevels zijn opgetrokken in bruine bakstenen (waalklinker in sterke tras) met een rollaag ter hoogte van de plint rondom. De voorgevel wordt ingedeeld door twee vierruitsvensters met zesruits bovenlichten; de geveltop heeft

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



twee kleine zoldervensters. Alle vensters worden afgesloten door een kopse segmentboog in witte en gele verblendstenen. In de krimp zijn twee woonkamervensters met dezelfde roedeverdeling als die in de voorgevel. De geverfde houten voordeur in de krimp is oorspronkelijk. De zijgevels van het schuurgedeelte worden ingedeeld door kleine getoogde ijzeren stalramen met een kopse segmentboog in witte en gele stenen en bakstenen afzaten.

#### Waardering

De arbeiderswoning, in 1914 in Waskemeer gebouwd, is van cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- als uitdrukking van een sociaal-economische ontwikkeling op het platteland, m.n. van de volkshuisvesting;
- vanwege de typologische verwantschap met de voor de Friese Wouden karakteristieke keuterijtjes;
- vanwege het voor dit type woning opvallende materiaalgebruik en de ornamentiek;
- vanwege de hoge mate van architectonische gaafheid van het exterieur.

#### *Hoofdcategorie*

Woningen en woningbouwcomplexen

#### *Subcategorie*

Woonhuis(K)

#### *Functie*

Woonhuis